

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 10C/245/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413206577
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kornélia Harcsová
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2017:4413206577.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky sudkyňou Mgr. Kornéliou Harcsovou v spore žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Brno, Příkop 843/4, Zábřovice, Česká republika, IČO: 264 29 705, proti žalovanému: S. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., R. XX, o zaplatenie 308,00 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Súd konanie v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne **z a s t a v u j e**.

III. Žalovanému súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou zo dňa 03.04.2013 si uplatnil pohľadávku podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 v sume 308,00 eur so zmenkovým úrokom 0,25% denne zo sumy 708,00 eur od 21.05.2009 do 09.02.2010, čo predstavuje sumu 469,05 eur, zo sumy 658,00 eur od 10.02.2010 do 23.03.2010, čo predstavuje sumu 69,09 eur, zo sumy 608,00 eur od 24.03.2010 do 26.04.2010, čo predstavuje sumu 51,68 eur, zo sumy 558,00 eur od 27.04.2010 do 22.07.2010, čo predstavuje sumu 121,37 eur, zo sumy 308,00 eur od 23.07.2010 do zaplatenia, so 6% ročným úrokom zo zmenkovej sumy 708,00 eur od 04.08.2009 do 09.02.2010, čo predstavuje sumu 22,17 eur, zo sumy 658,00 eur od 10.02.2010 do 23.03.2010, čo predstavuje sumu 4,56 eur, zo sumy 608,00 eur od 24.03.2010 do 26.04.2010, čo predstavuje sumu 3,41 eur, zo sumy 558,00 eur od 27.04.2010 do 22.07.2010, čo predstavuje sumu 8,00 eur, zo sumy 308,00 eur od 23.07.2010 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 2,36 eur z dôvodu, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 23.01.2009 na zmenkovú sumu 708,00 eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 21.05.2009 a indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zo zmenkovej sumy nič nezaplatil.

2. Žalobca a jeho právny zástupca sa na pojednávanie nedostavili, svoju neúčasť ospravedlnili, žalovaný ospravedlnil svoju neúčasť, avšak súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti, preto súd v zmysle § 180 CSP pojednával v neprítomnosti strán sporu.

3. Súd uznesením z 03.06.2016 pripustil vedľajšie účastníctvo na strane žalovaného, proti uzneseniu podal žalobca odvolanie, Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 5Co/570/2016 z 30.03.2017 zrušil prvoinštančné uznesenie s poukazom na tú skutočnosť, že inštitút vedľajšieho účastníctva bol zrušený a do novej právnej úpravy nebol prevzatý, nakoľko došlo k zmene právnej úpravy zmenou OSP na CSP.

4. Žalobca v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne vzal žalobu podaním z 22.12.2015 späť, preto v tejto časti súd konanie v zmysle § 144 CSP a § 145 ods. 1/ CSP zastavil.

5. Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa so žalobou, výpisom o OR žalobcu, plnomocenstvom, zmenkou, postúpením spisu na OS Nitra, námietkou voči postúpeniu, prípisom OS Nitra, uznesením KS Nitra č. 9Ncb/195/2013-21 zo dňa 02.08.2013, vrátením spisu, uznesením o prerušení konania z 19.12.2013, odvolaním z 22.01.2014 spolu s prílohami, tlačivom C, vyjadrením k odvolaniu z 08.04.2014, uznesením KS Nitra č. 5Co/369/2014-65 z 30.05.2014, oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka do konania spolu s plnomocenstvom, námietkou neprípustnosti vedľajšieho účastníka, vyjadrením žalovaného z 18.02.2015, čiastočným späťvzatím žaloby z 22.12.2015, uznesením o prípustnosti vedľajšieho účastníka z 03.06.2016, odvolaním z 21.06.2016, uznesením KS v NR sp. zn. 5Co/570/2016-96 z 30.03.2017, oznámením o zmene sídla spoločnosti z 22.06.2017, výpisom z OR žalobcu, ospravedlnením žalobcu z 02.10.2017, ospravedlnením žalovaného zo 04.10.2017 a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

6. Žalobca si uplatnil zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 308,00 eur spolu so zmenkovým úrokom ako aj s úrokom podľa článku 4 ods. 1/ Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 a predložil zmenku totožnú so zmenkou predloženou spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. v exekučnom konaní 10Er/739/2010 s tým, že na druhej strane zmenky je už spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. uvedené, že namiesto nej je na rad CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, Česká republika, IČO 264 29 705.

7. Súd sa oboznámil so spisom tunajšieho súdu č. k. 10Er/739/2010, z ktorého zistil, že žalovaný dňa 23.01.2009 uzavrel so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. zmluvu o úvere č. 4790046, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 350,00 eur a žalovaný sa zaviazal zaplatiť veriteľovi úver spolu s poplatkom vo výške 346,00 eur, t. j. celkovo čiastku 696,00 eur, a to v 12 mesačných splátkach po 58,00 eur počnúc dňom 16.02.2009. V zmluve je uvedené, že finančné prostriedky boli poskytnuté na výkon zamestnania a zároveň na druhej strane zmluvy o úvere sa nachádzajú všeobecné podmienky poskytnutia úveru, kde v článku 17 sú uvedené ustanovenia dohody o vyplnení zmeniek, podľa ktorých na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmeniek vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na prvej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

8. Žalovaný dňa 23.01.2009 podpísal veriteľovi zmenku s tým, že zaplatí za túto zmenku pri predložení na rad POHOTOVOSTĚ s.r.o. sumu 708,00 eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 21.05.2009, pričom zmenková suma ako aj dátum začiatku úročenia boli do zmenky dopísané dodatočne, keď sa stal splatný celý dlh. V zmenke je uvedené, že je splatná „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a že je splatná pre POHOTOVOSTĚ s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava.

9. V exekučnom konaní tunajšieho súdu sp. zn. 10Er/739/2010 sa spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o., ako oprávnená domáhala voči žalovanému ako povinnému vymoženiu sumy 558,00 eur s príslušenstvom, pričom k žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doložená zmluva o úvere č. 4790046 zo dňa 23.01.2009 a rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Bratislava sp. zn. SR 16064/09, ktorý bol vydaný na základe neúplnej zmenky (blankozmenky) vystavenej dňa 23.01.2009. Oprávnený k svojej žiadosti o udelenie poverenia doložil aj uvedenú zmenku, pričom súd uznesením č. k. 10Er/739/2010 zo dňa 31.01.2011 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 27.04.2011 a uznesením z 28.06.2011 zastavil exekučné konanie, toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 06.09.2011.

10. Podľa čl. 2 písm. a) smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

11. Podľa čl. 3 ods. 1/ a 3/ smernice 93/13/EHS, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

12. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4/ Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 53 ods. 4/ písm. k), l) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku; obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana.

14. Podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

15. Podľa § 3 ods. 1/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

16. Podľa § 3 ods. 2/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

17. Podľa § 4 ods. 6/ Zákona o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

18. Podľa § 3 ods. 1/ OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

19. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priechi dobrými mravom.

20. Podľa § 265 Obchodného zákonníka výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

21. Podľa čl. I § 77 ods. 1/ zákona č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov, pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia dané pre cudziu zmenku o indosamente (§§ 11 až 20), zročnosti (§§ 33 až 37), platení (§§ 38 až 42), postihu pre neplatenie (§§ 43 až 50, 52 až 54), platení pre česť (§§ 55, 59 až 63), odpisoch (§§ 67 a 68), zmenách (§ 69), premlčaní (§§ 70 a 71), dňoch pracovného pokoja, počítaní lehôt a zákazu dní odkladu (§§ 72 až 74).

22. Podľa čl. I § 77 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. pre vlastnú zmenku platia ďalej ustanovenia o cudzích zmenkách splatných u tretej osoby alebo v inom mieste než je bydlisko zmenečníka (§§ 4 a 27), o úrokovej doložke (§ 5), o nezrovnalostiach v údajoch zmenkovej sumy (§ 6), o následkoch podpisu zmenky za podmienok § 7, o následkoch podpísania osobou, ktorá konala bez oprávnenia zastupovať alebo ktorá prekročila takéto oprávnenia (§ 8) a o blankozmenke (§ 10).

23. Podľa čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb. ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nebanlivosťou.

24. Podľa čl. I § 11 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno priviesť indosamentom (rubopisom).

25. Podľa čl. I § 14 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. indosamentom sa prevádzajú všetky práva zo zmenky.

26. Podľa čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Zb. kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

27. Podľa čl. I § 5 ods. 1, 2, 3/ zákona č. 191/1950 Zb. v zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť úrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú. Úrokovú mieru treba udat' v zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú. Úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

28. Podľa čl. I § 48 ods. 1/ bod 2 zákona č. 191/1950 Zb. majiteľ môže postihom žiadať šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti.

29. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu na zaplatenie zmenkovej sumy 308,00 eur s príslušenstvom nie je dôvodná a preto ju v celom rozsahu zamietol.

30. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je súd v každom štádiu konania a v každom druhu konania povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský právny vzťah a teda či sa na konkrétny právny vzťah použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. Aj v tomto konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky. Z činnosti súdu je pritom známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOST', s.r.o., v prospech ktorého žalovaný zmenku vystavil, a ktorý predmetnú zmenku od žalovaného prijal, sa zaoberá aj poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných veriteľov, ktorý vedie Národná banka Slovenska ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery. Súd nahliadol do zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bola predmetná zmenka vystavená a vykonal dôkaz oboznámením tejto zmluvy.

31. Pokiaľ ide o argumentáciu žalobcu, že súd mal postupovať podľa procesných pravidiel nariadenia č. 861/2007, súd uvádza, že toto nariadenie v čl. 9 ods. 1/ ustanovuje, že súd určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Keďže nariadenie žiadne pravidlá o prípustnosti dôkazov neobsahuje, v súlade s ustanovením čl. 19 nariadenia je potrebné riadiť sa procesným právom Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o prejednávci

zásadu podľa § 120 ods. 1/ O.s.p. (podľa nového procesného predpisu, a to Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 § 185 ods. 1/ až 3/), na ktorú odkazoval žalobca, súd zdôrazňuje, že povinnosťou súdu je ex offo skúmať, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Žiadne ustanovenie nariadenia č. 861/2007 nevyklučuje takéto skúmanie spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania, a to aj v prípade, ak je odporca prípadne nečinný a nedoručí súdu odpoveď na žalobný návrh. Pre taký prípad čl. 7 ods. 3/ nariadenia ustanovuje len toľko, že súd má aj napriek nečinnosti žalovaného konať a vydať rozsudok; to však neznamená, že vydaniu rozsudku nesmie predchádzať ex offo preskúmanie, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Cieľom nariadenia č. 861/2007 je zjednodušiť a zrýchliť cezhraničné konania s nízkou hodnotou sporu a na ne nadväzujúce vykonávacie konania, ale v žiadnom prípade nie vylúčiť v konaniach s nízkou hodnotou sporu ochranu spotrebiteľa, keďže vysoká úroveň ochrany spotrebiteľov je jedným zo základných princípov Európskej únie a je ustanovená aj v primárnom práve (Zmluva o fungovaní Európskej únie, Charta základných práv Európskej únie). Súd preto dospel k záveru, že aj v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu je potrebné zachovať vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, a to aj prostredníctvom vykonávania dôkazov ex offo na zistenie, či predmet konania nesúvisí so spotrebiteľskými vzťahmi, ak to vnútroštátny procesný predpis umožňuje. Aj pri nečinnosti spotrebiteľa musí súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21.3.2012). Práve pri spotrebiteľských vzťahoch je potrebné aplikovať ustanovenie § 290 a nasledujúce CSP, teda práve predmetný zákon zaviedol právnu úpravu sporov s ochranou slabšej strany, a to spotrebiteľa.

32. V zmysle čl. 3 nariadenia č. 861/2007 sa jedná o cezhraničný spor, keďže navrhovateľ má sídlo v Českej republike, teda v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci.

33. Právomoc slovenských súdov na prejednanie a rozhodnutie daného sporu je daná podľa čl. 16 bod 2 nariadenia č. 44/2001 o príslušnosti, uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, podľa ktorého druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

34. Vecne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie danej veci je v zmysle čl. 25 bod 1 písm. a) nariadenia č. 861/2007 okresný súd, nakoľko táto skutočnosť bola oznámená Komisii.

35. Keďže ide o cezhraničný spor, bolo potrebné určiť rozhodné právo, ktorým sa daný spor má riešiť. Súd dospel k záveru, že bez ohľadu na to, či bude toto konanie považovať za spor súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou - v takom prípade je potrebné aplikovať čl. 6 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky - alebo výlučne za spor zo zmenky - a vtedy určí rozhodné právo podľa § 10 ods. 1/ a ods. 3/ zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (keďže nebolo preukázané ani tvrdené, že by si navrhovateľ a odporca zvolili rozhodné právo) - daný právny vzťah sa spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky, nakoľko zmenka bola vystavená v Slovenskej republike, platobné miesto bolo v Slovenskej republike a aj sídlo pôvodného remitenta bolo v Slovenskej republike. Až indosamentom sa dostal do tohto právneho vzťahu cudzí prvok, čo však nemôže zmeniť uplatňované rozhodné právo, ktorým bolo od začiatku právo Slovenskej republiky.

36. Podľa čl. 5 ods. 1/ nariadenia č. 861/2007 je konanie písomné, pričom navrhovateľ ani odporca netrvali na nariadení ústneho pojednávania, avšak súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Súd pojednávanie v právnej veci nariadil, nakoľko to považoval za potrebné pre vykonanie dokazovania - oboznámením so spisom sp. zn. 10Er/739/2010, zmluvou o úvere č. 4790046 uzavretou medzi predchodcom žalobcu spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. a žalovaným vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru na zistenie, či predmet konania súvisí so spotrebiteľskými vzťahmi s tým, aby sa strany sporu mohli vyjadriť ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali.

37. Vzhľadom na vyššie citované ustanovenia článku 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru (dohoda o vyplnení zmenky), ako aj vzhľadom na zhodu čísla uvedeného na zmenke s číslom zmluvy o úvere, zhodu údajov o vystaviteľovi a pôvodnom remitentovi zmenky s údajmi o veriteľovi a dlžníkovi v zmluve o úvere a na zhodu dátumu vystavenia zmenky s dátumom podpisu zmluvy o úvere súd dospel k jednoznačnému záveru, že zmenka predložená žalobcom bola vystavená žalovaným ako

zabezpečovacia zmenka k zmluve o úvere, pričom bola vystavená v súlade s článkom 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako blankozmenka.

38. Vo všeobecnosti môže mať zmenka vystavená dlžníkom pri podpise úverovej zmluvy resp. pri prevzatí úveru buď uhradzovaciu alebo zabezpečovaciu funkciu. V danom prípade, keďže ide o spotrebiteľský úver, je však uhradzovacia funkcia vylúčená vzhľadom na výslovný zákaz splnenia dlhu zmenkou alebo šekom ustanovený v § 4 ods. 6/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, na rozdiel od zabezpečovacej funkcie zmenky, ktorá bola v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi zakázaná až s účinnosťou od 01.01.2011. Preto súd mohol v danom prípade považovať zmenku predloženú žalobcom, ktorá bola nesporne vystavená v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru žalovanému, len za zabezpečovaciu zmenku, nie za samostatnú a nezávislú zmenku prijatú na uhradenie dlhu žalovaným.

39. Predmetom tohto konania je teda nárok žalobcu vyplývajúci z vlastnej vistazmenky vystavenej žalovaným pôvodne vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o. zo zmluvy o úvere. V prvom rade súd považoval za potrebné posúdiť, či zmluva, na základe ktorej vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, je platná a teda či vôbec vzniklo právo na vyplnenie blankozmenky.

40. Uvedená Zmluva o úvere č. 4790046 je spotrebiteľskou zmluvou, keďže napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy uvedené v § 52 Občianskeho zákonníka. Ide o predtlačенú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah. Zmluvnými stranami sú POHOTOVOSŤ, s.r.o. ako veriteľ (dodávateľ), ktorý pri uzatváraní zmluvy koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a žalovaný ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je teda spotrebiteľom. Na tomto nič nemení ani skutočnosť, že v zmluve bolo vyznačené, že finančné prostriedky sa poskytujú na výkon zamestnania, avšak z rozhodovacej praxe súdu je známe, že tieto úvery nikdy neboli poskytované na výkon zamestnania, pričom údaje do zmluvy zapisoval pracovník spoločnosti, ktorý cielene uvádzal účel poskytnutia úveru na výkon zamestnania, aby sa zmluva neposudzovala ako spotrebiteľská.

41. Keďže pri pochybnostiach o obsahu zmlúv platí výklad pre spotrebiteľa priaznivejší, súd dospel k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol v danom prípade poskytnutý na výkon zamestnania zaťažuje toho, kto takúto skutočnosť tvrdí. Keďže účel vyznačený v zmluve („na výkon povolania“) súdu preukázaný nebol, súd vychádza z toho, že uvedený úver bol poskytnutý na súkromné účely (teda na iný účel ako na výkon povolania, zamestnania, podnikania). V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť - resp. nie je len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má.

42. Po preskúmaní celej zmluvy o úvere vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel súd k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je v nej hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to najmä (ale nielen) v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (spísanie notárskej zápisnice prostredníctvom splnomocnenca, uzatvorenie záložnej zmluvy prostredníctvom splnomocnenca, niekoľkonásobné zmluvné pokuty, blankozmenka) a zároveň sú celá zmluva a všeobecné podmienky koncipované výlučne na prospech veriteľa, obsahujú prakticky len povinnosti dlžníka a práva a výhody veriteľa. Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy sa celá zmluva (jej obsah i účel) prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Skutočnosť, že sa zmluva prieči dobrým mravom spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z toho dôvodu nemohlo spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o., ako veriteľovi z uzatvorenej zmluvy o úvere vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa článku 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, z čoho vyplýva, že ak zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe takto vyplnenej zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Pri konštatovaní nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky na základe neplatnosti zmluvy o úvere z vyššie uvedených

dôvodov súd vychádzal aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 06.05.2008 sp. zn. 4 Obo 161/2007.

43. Právo zo zmenky, ktoré si uplatnil žalobca v tomto konaní na tunajšom súde, bolo už uplatnené jeho predchodcom na rozhodcovskom súde, ktorý návrhu v celom rozsahu vyhovel. Rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcovským súdom nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť a stal sa tak exekučným titulom, pričom na jeho základe bol podaný návrh na vykonanie exekúcie proti žalovanému na vymoženie priznanej sumy a jej príslušenstva, avšak exekučný súd žiadosť na vydanie poverenia zamietol a následne exekučné konanie právoplatne zastavil, pričom vo svojom rozhodnutí jednoznačne konštatoval rozpor konania oprávneného s platnými právnymi predpismi a zaoberal sa platnosťou zmenky ako aj označením žalovaného ako podnikateľa v úverovej zmluve. Zabezpečením nárokov zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom sa zaoberá § 4 ods. 6/ zákona č. 258/2001 Z. z., ktoré pripúšťa takéto zabezpečenie len za splnenia stanovených podmienok s tým, že zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva a to vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru.

44. Vzťah, z ktorého vznikla zmenka, je vzťahom medzi dodávateľom a spotrebiteľom, tak vzniká otázka, či zmenka a jej indosácia nadmerne nesťažili, ba dokonca neznemožnili spotrebiteľovi presadiť vlastné spotrebiteľské práva vrátane práva na ex offo súdnu ochranu (rozsudok súdneho dvora v spojených prípadoch C-240/98 až C-244/98). Zmenka totiž objektívne znamená výrazné sťaženie práv vystaviteľa zmenky napr. sťaženie uplatňovanie kauzálnych námietok, prísna lehota na námietky a právo veriteľa na vyplnenie blanko zmenky. Po indosácii zmenky sa právne postavenie vystaviteľa zmenky vzniknutej zo spotrebiteľskej zmluvy ešte viac sťažuje ak nie je priamo až znemožnené.

45. Žalobca sa striktnie pridržiava práv, ktoré sú vo všeobecnosti priznávané majiteľovi zmenky po jej indosácii a za irelevantné považuje v predmetnej veci právo spotrebiteľa podľa čl. 6 ods. 1/ smernice Rady 93/13/ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorého sa členské štáty majú postarať o to, aby bol spotrebiteľ zbavený účinkov neprijateľných zmluvných podmienok a vo svetle uznesenia súdneho dvora C-76/10 (POHOTOVOSTĚ proti Korčkovská) aj plnenia úrokov a poplatkov pri neuvedení ročnej percentuálnej miery nákladov. Článok 6 smernice je treba považovať za ustanovenie rovné kogentným ustanoveniam vnútroštátneho práva a poskytovanie ochrany je treba naplniť v rovine pravidiel verejného poriadku, teda vždy a za každých okolností.

46. Zmenkové práva žalobcu môžu byť v rozpore so spotrebiteľskými právami žalovaného, keďže spotrebiteľské právo vnáša osobitosti do tradičného súkromného práva a táto skutočnosť aj predurčuje jeho prednosť a zákaz jeho zneužitia (nález Ústavného súdu ČR vo veci IV.ÚS 457/10, podľa ktorého je zákaz zneužitia práva silnejší než dovoľenie dané právom a teda výkonu práva, ktorý je jeho zneužitím nemôžu súdy poskytnúť ochranu, lebo by to bolo v rozpore nielen s § 3 OZ, ale predovšetkým čl.36 Listín). Súd preto nevidí najmenší dôvod na presadzovanie iného právneho názoru a je si vedomý prísnej formálnosti zmenkového práva, no nie je možné akceptovať právnu prax, v dôsledku ktorej dochádza k využitiu resp. zneužitiu zmenkových inštitútov v neprospech jednej zmluvnej strany. Samotná formálnosť zmenkového práva nemôže byť argumentačnou základňou, z ktorej by súdy mali pri posudzovaní obdobných prípadov vychádzať. Je to práve zmenkové právo, ktorého základné princípy či inštitúty sú zneužívané. Bez existencie legislatívnych mechanizmov umožňujúcich zabrániť vyššie naznačeným postupom, je dôležité, aby sa v aplikačnej praxi hľadali také východiska, ktoré by zneužívaniu práv zabránili. V konečnom dôsledku je neprehliadnuteľný aj historický výklad zákonodarcu, ktorý postupne od obmedzenia zmienek v spotrebiteľských úveroch (§ 4 ods. 6/ zákona č.258/2001 Z. z.) uzákonil ich úplný zákaz (§ 17 ods. 3/ zákona č.129/2010 Z. z.). Indosácia zmenky je tiež v zjavnom rozpore s ustanovením § 54 ods. 1/ OZ, podľa ktorého si spotrebiteľ ani inak nesmie zhoršiť svoje postavenie. Z dôvodu blízkosti princípov zmenkového práva je pre rozhodovaciu činnosť súdov inšpiratívne prelomenie prísnej formálnosti zmenkového práva nemeckou judikatúrou (rozsudok BGH, 25.2.1965 - II. ZHR 191/62 Hamm).

47. Ak dohoda o vyplňacom práve pri blankozmenke nezohľadňuje vyššie uvedené práva spotrebiteľa a umožňuje indosáciou zmenky vymôcť od spotrebiteľa plnenie z neprijateľných podmienok, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Bez platnej dohody o vyplňacom práve niet platnej zmenky (rozsudok NS SR vo veci 4Obo 161/2007). Neplatnosť zmenky potom determinuje výsledok sporu.

48. V prejednávanej veci je jednoznačné, že medzi účastníkmi ide o spotrebiteľský vzťah založený zmluvou o úvere č. 4790046 zo dňa 23.01.2009, pričom v ten istý deň žalovaný vystavil veriteľovi zmenku v zmysle článku 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, avšak podľa názoru súdu uvedená zmenka je neplatná, nakoľko bola vystavená v rozpore so zákonom a spôsob, akým sa pôvodný veriteľ a následne žalobca domáha svojich práv na základe takto vystavenej zmenky považuje súd za obchádzanie zákona, čo znamená, že právny úkon síce neodporuje výslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. O nedovolenosť a teda aj o absolútnu neplatnosť právneho úkonu ide tiež v prípade, keď sa tento prieči dobrým mravom. Obchádzanie zákona spočíva i v zámernom použití prostriedkov, ktoré sami o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Konanie „in fraudem legis“ predstavuje postup, keď sa niekto správa podľa práva, ale tak, aby zámerné dosiahol výsledok právnu normou nepredvídaný a nežiaduci (rozsudok NS SR vo veci 4Obo 161/2007).

49. Ustanovenie článku 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru v zmluve o úvere zo dňa 23.01.2009 je jednoznačne v rozpore s § 3 OZ ako aj s ustanoveniami Občianskeho zákonníka na ochranu spotrebiteľa (§ 53 a § 54) a spôsobuje značnú nerovnováhu medzi účastníkmi tohto záväzkového vzťahu a preto zmenku, ktorá bola vystavená na základe tohto zmluvného dojednania je potrebné považovať za neplatnú, keďže samotná dohoda o vyplnení zmenky je neplatná vzhľadom na vyššie uvedené. Na základe neplatnej zmenky potom nie je možné žalobcovi priznať pohľadávku, ktorú si uplatnil v tomto súdnom konaní a z toho dôvodu súd jeho žalobu v celom rozsahu zamietol. Dôkazom toho, že pôvodný veriteľ POHOTOVOSTĚ s.r.o. a následne žalobca sa snažili zámerné použiť prostriedky, ktorými by obišli právne predpisy na ochranu spotrebiteľa je ich samotný postup, ktorým sa chceli domôcť pohľadávky z vystavenej zmenky, keď spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o. nebola úspešná v exekučnom konaní a následne previedla rubopisom na žalobcu zmenku (ide o tú istú zmenku, ktorá už predtým bola použitá v rozhodcovskom konaní a následne rozhodcovský rozsudok bol použitý ako exekučný titul) a zámerné bola zmenka prevedená na spoločnosť so sídlom mimo územia Slovenskej republiky, aby táto potom mohla uplatniť pohľadávku v súdnom konaní na území SR podľa článku 4 ods. 1/ Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ktoré konanie by malo byť písomné a teda bez prejednávania veci na pojednávaní, čím by sa predišlo skúmaniu spotrebiteľského vzťahu medzi účastníkmi úverovej zmluvy, na základe ktorej bola potom vystavená zmenka. Uvedený postup odporuje zákonu a prieči sa dobrým mravom a preto mu súd nemôže poskytnúť právnu ochranu, pričom samotnú zmenku považuje súd za neplatnú vzhľadom na neprijateľnosť zmluvnej podmienky a to dohody o vyplnení zmenky v článku 17 úverovej zmluvy. Pre neplatnosť zmenky, ktorá bola použitá žalobcom na uplatnenie jeho pohľadávky v súdnom konaní, nebolo možné žalobe vyhovieť a preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol majúc za to, že práva spotrebiteľa požívajú takú právnu ochranu, ktorá nemôže byť narušená ani v konfrontácii s právom zo zmenky.

50. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2/ CSP tak, že vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo z dôvodu, že obe strany mali vo veci úspech len čiastočný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) /§ 363 CSP/.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania /§ 365 ods. 3 CSP/.